

Dag Björklund

Kommunstyrelsen

Uppdrag att hantera bryggor som lagts ut utan lagligt stöd samt ta fram riktlinjer för hantering av bryggor på kommunalt mark- och vattenområde

Ärende

Kommunstyrelsen har den 8 februari 2021 (§ 23) gett ett uppdrag att ta fram principer och avtal för upplåtelser av kommunal mark för bryggor. En muntlig återrapportering skedde i april samma år.

Tekniska kontoret har tidigare tagit fram en utredning om befintliga enskilda bryggor på kommunal mark och med vilken rätt de ligger där de ligger. Två delrapporter har levererats 2018 och 2019 där de juridiska förutsättningarna för markupplåtelser redovisas och förutsättningarna för en stor del av de privata bryggorna på kommunal mark/vatten i kommunens södra del har analyserats. Dessa utredningar baseras till stor del på kommunens inventeringar av bryggor från 2002 och 2009.

Regelverket för upplåtelser och rättigheter avseende bryggor har förändrats avsevärt under de senaste 100 åren varför utredning om varje enskild brygga är komplicerad och tidskrävande. I närtid synes det därför naturligt att fokusera på de bryggor som är till hinder för allmänhetens tillträde till strand i attraktiva lägen samt nytillkomna bryggor utan laglig rätt.

Upplåtelser av kommunägd mark eller vatten för nya enskilda privata bryggor bedöms inte bli aktuella.

Kommunledningskontorets förslag till beslut

Kommunstyrelsens beslut

1. Kommunstyrelsen godkänner den föreslagna inriktningen och uppdrar följande åt kommunledningskontoret:

- a) Sätta samman och publicera på hemsidan en tydlig information om vad som gäller för privata, enskilda bryggor i kommunen generellt och speciellt för bryggor på kommunal mark och vattenområde. En första version av informationen ska vara publicerad på hemsidan senast 31 december 2022.

Dag Björklund

- b) Agera för att få bryggor, som uppenbart lagts ut utan lagligt stöd eller hindrar allmänhetens tillgänglighet till strandområde, avlägsnade eller i undantagsfall reglerade i avtal. Eventuella rättsliga åtgärder vidtas av kommunstyrelsens arbetsutskott. En första återrapportering ska ske till kommunstyrelsen senast 31 mars 2023.
- c) Utredda de mest uppmärksammade brygganläggningarna som inte uppenbart har tillkommit med lagligt stöd. En första återrapportering ska ske till kommunstyrelsen senast 31 mars 2023.
- d) Ta fram förslag till riktlinjer för hantering av bryggor på kommunens mark- och vattenområden. En första återrapportering ska ske till kommunstyrelsen senast 31 mars 2023.

2. Kommunstyrelsen delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott att vidta nödvändiga rättsliga åtgärder gällande bryggor på kommunens mark- och vattenområden.

Bakgrund

Det förekommer idag ett 60-tal privata båt- och badbryggor på kommunal mark. Ägaren till bryggan får antas ha en fastighet i närheten men inte direkt tillgång till vattenområde.

Kommunen har idag ingen komplett information om dessa bryggor och med vilken rätt de ligger där de ligger. Inte heller är det fullt dokumenterat till vilken grad bryggorna medför hinder för allmänhetens tillgänglighet till stränder eller skapar konflikter mellan bryggägare och allmänhet. En indikation på problemets omfattning är registrerade ärenden i kommunens system för synpunkter och felanmälningar. Det verkar som om 2 - 3 ärenden per år dyker upp och som rör allmänhetens tillgänglighet till stränder eller bryggor, ofta som en konflikt med bryggägare.

Tekniska kontoret har tidigare tagit fram en utredning om befintliga enskilda bryggor och med vilken rätt de ligger där de ligger. I två delrapporter från 2018 och 2019 redovisas de juridiska förutsättningarna för markupplåtelser för en stor del av de privata bryggorna på kommunal mark/vatten i kommunens södra del. Till grund för utredningen ligger bl. a. inventeringar av bryggor från 2002 (37 bryggor) och 2009 (60 bryggor). Utredningen från 2018 fokuserar på två bryggor medan utredningen från 2019 omfattar analys av 16 bryggor och en boj. Utifrån antalet bryggor i inventeringen från 2009 förefaller det uppenbart att någon form av prioritering av fortsatt arbete behövs.

Utgångspunkten är att allmänheten inte ska hindras från att ha tillgång till allmän kommunägd mark längs stränderna. Därutöver behövs ställningstagande till i vilken utsträckning kommunen ska agera för att fullt

Dag Björklund

ut utreda enskilda bryggors juridiska status inklusive att driva processer för att eventuellt få bort oreglerade bryggor.

Kommunledningskontorets utredning och bedömning

Kommunledningskontoret och tekniska kontoret har diskuterat behovet av principer för i vilka fall privatpersoner ska kunna anlägga bryggor på kommunal mark/vatten som finns i någon form av naturlig närhet till fastigheter som privatpersonerna äger. Likställighetsprincipen i 2 kap. 3 § kommunallagen innebär att lika fall ska behandlas lika och då behövs principer som leder till att så sker.

De praktiska förutsättningarna för att upplåta mark/vatten för enskilda bryggor utan att det medför hinder för allmänhetens tillgänglighet till strandområde torde vara ytterst begränsade. Om det bedöms att det finns behov av ytterligare båtplatser i kommunen bör i stället ett uppdrag ges för att utreda om ytterligare båtplatser kan tillkomma inom ramen för nuvarande eller utökade områden upplåtna till båtklubbar eller en ny etablering av en föreningsdriven småbåtshamn.

En inventering och dokumentation av befintliga bryggor utifrån allmänhetens perspektiv på tillgänglighet bör göras inledningsvis med start i kommunens registrerade ärenden om klagomål på bryggor. Utgångspunkten är att allmänheten ska ha tillgång till allmän kommunägd mark längs stränderna. Detta och argumentation kring likställighetsprinciper gör att kommunen behöver ta ställning till i vilken utsträckning det är värt att fullt ut utreda varje enskild bryggas juridiska status inklusive att driva juridiska processer för att eventuellt få oreglerade bryggor avlägsnade. Det förefaller emellertid rimligt att detta görs för de bryggor som utgör störst faktiskt hinder för allmänheten och de som upplevs som mest störande.

Endast i enstaka fall bedöms det finnas förutsättningar för att teckna avtal för enskilda bryggor. För de äldre bryggor som inte hindrar allmänheten eller inte uppenbart saknar laglig grund att ligga där den ligger förefalla det dålig hushållning med resurser att göra omfattande och kostsamma utredningar. I stället kan kommunen etablera en systematisk bevakning så att bryggor inte tillkommer eller utökas vilket kan ske inom ordinarie verksamhet. Längre gående insatser kräver särskilda resurser som avsätts för ändamålet över en längre tidsperiod.

Inriktning för fortsatt arbete

Inriktningen på arbetet för att förhindra oönskade konflikter relaterade till privata bryggor i kommunen börjar med tydlig information om vilka regler som gäller. Det finns ett flertal goda exempel på detta i andra kommuner som kan tas som förebilder för arbetet med att ta fram information för Danderyds behov.

Dag Björklund

De bryggor som uppenbart har lagts ut utan lagligt stöd i närtid och de bryggor som saknar lagstöd och som direkt eller indirekt hindrar allmänhetens tillgång till strandområdet blir föremål för insatser i syfte att få dem avlägsnade.

Det finns bryggor som blivit särskilt uppmärksammade även om de inte de facto utgör fysiskt hinder för allmänheten. I de fall det inte uppenbarligen finns stöd i lag eller avtal ska kommunen verka för att dessa bryggor också avlägsnas av dess ägare.

I vart fall inledningsvis förslås att initiering av eventuella rättsliga åtgärder föregås av politiskt beslut. I det fall någon typ av praxis utvecklas kan detta delegeras till tjänsteperson.

Ekonomiska konsekvenser

Med hänsyn till det arbete som redan är gjort i frågan bör en inventering av befintliga bryggor utifrån allmänhetens perspektiv på tillgänglighet kunna göras inom ramen för ordinarie verksamhet. Därefter bedöms i vilken utsträckning noggranna utredningar behöver göras per brygga, liknade de i konsultrapporterna från 2018 och 2019, samt behovet av att driva juridiska processer. Särskilda resurser kommer att behövas för dessa djupare utredningar och för att driva eventuella processer.

Johan Lindberg
Kommundirektör

Dag Björklund
Tf plan- och exploateringschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande, Uppdrag att hantera bryggor som lagts ut utan lagligt stöd samt ta fram riktlinjer för hantering av bryggor på kommunalt mark- och vattenområde
2. Kommunstyrelsens beslut, 2021-02-08 § 23

Expedieras
Tekniska nämnden
Djursholms AB